

ZAŁOŻENIA DOTYCZĄCE ŹRÓDEŁ WSPÓLFINANSOWANIA KRAJOWEGO DLA ŚRODKÓW EFS W RAMACH REGIONALNYCH PROGRAMÓW OPERACYJNYCH 2014-2020

I. Ogólne założenia

Dotychczasowa realizacja projektów współfinansowanych ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS) pozwoliła uzyskać szeroką wiedzę na temat mocnych i słabych stron różnych systemów finansowania programów i projektów realizowanych ze środków EFS. Zdobyte doświadczenie pozwala dobrać optymalne rozwiązania do stworzenia efektywnego systemu finansowania programów EFS w perspektywie finansowej 2014-2020. Tworząc więc założenia dla programowania systemu finansowania programów operacyjnych 2014-2020 współfinansowanych z EFS należy wziąć pod uwagę **konieczność zaangażowania potencjału tak społecznego jak i finansowego na rzecz budowania trwałych efektów w poszczególnych obszarach interwencji EFS.**

W związku z powyższym, Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju proponuje wprowadzenie nowych rozwiązań mających na celu:

- podkreślenie znaczenia weryfikacji potencjału społecznego projektodawcy/partnerów oraz
- zwiększenie partycypacji projektodawcy/partnerów w budżecie projektu EFS w ramach wkładu własnego.

Weryfikacja potencjału społecznego projektodawcy/partnerów

W okresie programowania 2007-2013 doświadczenie projektodawcy było oceniane w głównej mierze w oparciu o umiejętność realizacji projektów współfinansowanych ze środków unijnych, często, niezależnie od obszaru, w jakim projekty te były realizowane, oraz w oparciu o zdolność do „obsługi” określonego budżetu projektu. Nie brano w wystarczającym stopniu pod uwagę doświadczenia projektodawcy w działalności na rzecz danej społeczności lokalnej bądź z grupą docelową, na rzecz której realizowany był projekt. Dążąc do zwiększenia wykorzystania posiadanego przez projektodawcę kapitału społecznego, w perspektywie finansowej 2014-2020 należy przyłożyć większą miarę do oceny spójności realizowanego projektu z podstawową działalnością projektodawcy. Wyrazem takiego podejścia powinna być znacząca modyfikacja zasad oceny formalnej i merytorycznej wyboru projektów EFS do dofinansowania. **Ocena potencjału powinna więc nie tylko obejmować potencjał finansowy projektodawcy, ale również jego potencjał kadrowy/merytoryczny (zaangażowanie kompetentnych, związanych z daną organizacją, osób w realizację projektu, know-how) i techniczny (sprzęt, warunki lokalowe).**

Według proponowanego podejścia, istotnym dla powierzenia określonego projektu do realizacji będzie wykazanie obecności projektodawcy i „zakorzenienia” działań podejmowanych przez niego w przeszłości w obszarze planowanej interwencji, nawet w sytuacji gdy nie realizował on dotąd projektów współfinansowanych ze środków unijnych. Jednocześnie, ocena potencjału nie dotyczy jedynie zaplecza technicznego, ale także zdolności społecznych do podejmowania określonych przedsięwzięć. Ocenie podlegać powinien więc szeroko definiowany kapitał społeczny wyrażony poprzez zaufanie, wspólne wartości oraz umiejętności do samoorganizowania się i zaangażowania społeczności, na rzecz której podejmowane będą działania. Ocena powinna też uwzględniać umiejscowienie planowanego do realizacji projektu w kontekście szerszych działań podejmowanych przez projektodawcę w ramach prowadzonej działalności.

Zwiększenie nacisku na weryfikację doświadczenia i potencjału projektodawcy w proponowanym kształcie przyczyni się do silniejszego powiązania podejmowanych działań z lokalną społecznością oraz wykorzystania doświadczeń podmiotów działających od lat w obszarach wspieranych przez EFS. W efekcie projektodawcy konkurować będą pomysłami rozwiązania konkretnego problemu a nie koncentrować się na wypełnieniu określonych warunków formalnych konkursu.

Proponowane zmiany powinny znaleźć swoje odzwierciedlenie w zapisach wytycznych w zakresie wyboru projektów realizowanych z udziałem środków EFS na lata 2014-2020.

Uwzględnienie wkładu własnego projektodawcy/partnerów w budżetach projektów EFS

Potencjał społeczny i zaangażowanie własnego wkładu wykazywane przez projektodawców/partnerów na etapie wnioskowania o środki EFS powinno znaleźć swoje odzwierciedlenie w budżetach projektów EFS. Partycypacja beneficjenta w finansowaniu projektu zwiększy odpowiedzialność beneficjentów i dbałość o jakość realizowanych działań jak również pozwoli na zapewnienie większej trwałości działań finansowanych z EFS. Wprowadzenie takiego rozwiązania – w powiązaniu z oceną potencjału projektodawcy – powinno doprowadzić w efekcie do wzmocnienia roli podmiotów obecnych w lokalnej społeczności i ograniczyć liczbę podmiotów realizujących projekty w obszarach niezwiązanych z ich podstawową działalnością.

W związku z powyższym, w okresie programowania 2014-2020 decyzja instytucji przyznającej dofinansowanie dla projektu powinna być uzależniona od faktu wykazania w projekcie przez projektodawcę minimalnego wkładu własnego, bądź niepieniężnego bądź finansowego. Określenie źródeł i wysokości wkładu własnego powinno następować na etapie wdrażania programów operacyjnych, tj. ogłaszania konkursów lub wyboru projektów pozakonkursowych i elastycznie reagować na ewentualne zmiany zachodzące w strukturze projektodawców oraz wydatków publicznych.

Poziom minimalnego wkładu własnego powinien zostać określony przez Instytucję Zarządzającą RPO i uzależniony w głównej mierze od typu operacji, która miałaby być wdrażana przez beneficjenta. Niemniej jednak, w opinii MliR zasadne jest wprowadzenie obowiązku wniesienia wkładu własnego we wszystkich projektach EFS w perspektywie finansowej 2014-2020 na poziomie minimum 5% wartości projektu. Jednocześnie należy podkreślić, że Instytucja Zarządzająca powinna umożliwić wniesienie wkładu własnego we wszystkich dostępnych formach a wkład własny finansowy nie może być premiowany w stosunku do wkładu niepieniężnego.

Wkład własny wnoszony jest przez beneficjenta/partnera, niemniej jednak będzie on mógł pochodzić z różnych źródeł, w tym np. od strony trzeciej, uczestników projektu.

W perspektywie 2014-2020 beneficjenci mają możliwość zastosowania szeregu różnych form wnoszenia wkładu własnego w postaci:

- (1) niepieniężnej, w tym wkłady niepieniężne wnoszone przez stronę trzecią w formie dodatków lub wynagrodzeń, lub
- (2) finansowej, np. poprzez:
 - środki będące w dyspozycji danej instytucji,
 - środki wpłacane przez podmioty zewnętrzne,
 - środki prywatne angażowane w ramach projektów objętych pomocą publiczną,
 - wkład w ramach kosztów pośrednich rozliczanych ryczałtem.

Zaangażowanie wkładu niepieniężnego w realizację projektu polegać będzie na wykazaniu wyceny kosztów m.in.

- ✓ udostępnienia/użyczenia budynków, pomieszczeń, urządzeń, wyposażenia na potrzeby projektu,

- ✓ świadczeń wykonywanych przez wolontariuszy na podstawie ustawy o *działalności pożytku publicznego i wolontariacie*,
- ✓ wkładu niepieniężnego w formie dodatków lub wynagrodzeń wypłacanych przez stronę trzecią (pracodawców) uczestnikom danego projektu, przy czym podstawą wniesienia wkładu własnego przez strony trzecie powinna być stosowna umowa z beneficjentem oraz zgodność poniesionych wydatków z przepisami krajowymi.

Szczegółowe zasady wnoszenia wkładu niepieniężnego będą regulowane przez *Krajowe wytyczne dotyczące kwalifikowalności wydatków w ramach EFRR, EFS oraz Funduszu Spójności w okresie programowania 2014-2020*.

Wkład w postaci finansowej wykazywany przez projektodawcę w projekcie może pochodzić:

- ✓ ze środków finansowych będących w dyspozycji danej instytucji lub pozyskanych przez tą instytucję z innych źródeł (np. od sponsorów),
- ✓ ze środków przeznaczonych na wynagrodzenia kadry merytorycznej zaangażowanej przez beneficjenta w realizację projektu EFS, która nie jest finansowana ze środków dofinansowania,
- ✓ z wpłat pracodawców z tytułu uzyskanego wsparcia, w tym z tytułu uzyskanej pomocy publicznej,
- ✓ z opłat związanych z udziałem uczestników w projekcie, np. symbolicznych opłat rodziców za opiekę przedszkolną dzieci objętych wsparciem,
- ✓ ze środków uzyskanych w ramach ryczałtu przyjętego dla kosztów pośrednich w projektach EFS – zmiana zasad rozliczania kosztów związanych z obsługą projektu poprzez wprowadzenie ryczałtu spowoduje, że podmiot aplikujący o dofinansowanie będzie mógł przeznaczyć część kosztów związanych z codziennym funkcjonowaniem podmiotu jako wkład własny w ramach projektu.

Dodatkowo, źródłem finansowania wkładu własnego w ramach projektów EFS mogą być środki pozyskane przez podmiot będący beneficjentem z innych programów krajowych/ regionalnych /lokalnych, o ile zasady realizacji tych programów tego nie zabraniają (uniknięcie podwójnego finansowania wydatków). Przykładem takich programów może być: Fundusz Inicjatyw Obywatelskich, programy lokalne wspierające działania w obszarze oświaty, zdrowia, itd.; środki pozyskane w ramach powierzenia/zlecenia do realizacji zadań w oparciu o przepisy ustawy o *działalności pożytku publicznego i wolontariacie* (o ile nie stoi to w sprzeczności z zasadami kwalifikowania wydatków).

Tak szeroko definiowany katalog form i źródeł finansowania wkładu własnego powoduje, że żadna z potencjalnych grup beneficjentów, w tym w szczególności organizacji pozarządowych i partnerów społeczno-gospodarczych, nie będzie wykluczona z możliwości ubiegania się o wsparcie ze środków EFS.

Można wskazać przykładowe formy wnoszenia wkładu własnego w zależności od typu beneficjenta i operacji:

- gmina, organizacja pozarządowa, podmiot prywatny świadczące usługi opieki nad dziećmi – opłaty wnoszone przez rodziców, użyczenie pomieszczeń, koszty personelu merytorycznego;
- instytucje pomocy społecznej – środki FP i PFRON, użyczenie pomieszczeń, praca wolontariuszy, wynagrodzenia personelu merytorycznego;
- szkoły/uczelnie wyższe - udostępnienie pomieszczeń/powierzchni, wynagrodzenia personelu merytorycznego/nauczycieli, symboliczne opłaty uczestników projektu;
- jednostki samorządu terytorialnego – udostępnienie pomieszczeń/powierzchni, wynagrodzenia personelu merytorycznego,
- podmioty prowadzące działalność gospodarczą – wynagrodzenia pracowników skierowanych na szkolenia w związku z uzyskaną pomocą publiczną,

- fundacje, stowarzyszenia, organizacje pozarządowe, partnerzy społeczni i gospodarczy – użyczenie pomieszczeń, praca wolontariuszy, środki prywatne;
- podmioty realizujące projekty dotyczące podniesienia kwalifikacji w ujęciu popytowym – środki pieniężne, wynagrodzenia pracowników skierowanych na szkolenia w związku z uzyskaną pomocą publiczną,
- wszystkie podmioty – w ramach kosztów pośrednich koszty zarządu, personelu obsługowego, obsługi księgowej, koszty utrzymania powierzchni biurowych, itd., użyczenie pomieszczeń, praca wolontariuszy.

Ogólne założenia dotyczące zapewnienia współfinansowania krajowego przez IZ RPO

W perspektywie finansowej 2014-2020 podstawę certyfikacji stanowić będą wszystkie wydatki kwalifikowalne a nie wyłącznie kwalifikowalne środki publiczne. W praktyce oznacza to, że źródła współfinansowania krajowego dla priorytetów inwestycyjnych EFS w programach operacyjnych mogą uwzględniać zarówno środki publiczne jak i prywatne, przy czym udział poszczególnych źródeł powinien wynikać z przyjętej struktury potencjalnych beneficjentów oraz zakresu wsparcia w ramach programów operacyjnych.

Środki współfinansowania krajowego RPO mogą pochodzić ze środków:

- (1) budżetu samorządu województwa będącego w dyspozycji Instytucji Zarządzającej RPO – Zarząd Województwa pełniąc rolę IZ RPO może wyasygnować środki będące w jego dyspozycji do współfinansowania RPO w części dot. EFS;
- (2) budżetu państwa;
- (3) Funduszu Pracy – w zakresie działań powiatowych urzędów pracy realizowanych na podstawie *Wytycznych w zakresie realizacji projektów finansowanych ze środków Funduszu Pracy w ramach programów operacyjnych współfinansowanych z EFS w perspektywie finansowej 2014-2020*;
- (4) wnoszonych w ramach wkładu własnego przez beneficjentów EFS.

W odniesieniu do środków wnoszonych w ramach wkładu własnego przez beneficjentów EFS, źródłem finansowania wkładu własnego mogą być zarówno środki publiczne jak i prywatne. O zakwalifikowaniu źródła pochodzenia wkładu własnego (publiczny/prywatny) decydować będzie status prawny beneficjenta/partnera/strony trzeciej lub uczestnika. Wkład własny może więc pochodzić ze środków:

- budżetu JST (szczebla gminnego, powiatowego i wojewódzkiego) – projekty wpisujące się w zadania z zakresu administracji samorządowej, określone odpowiednio w ustawach o samorządzie gminnym, powiatowym i wojewódzkim,
- Funduszu Pracy – projekty na rzecz aktywizacji osób bezrobotnych i poszukujących pracy realizowane przez instytucje rynku pracy na podstawie ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. *o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy*,
- Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych – projekty na rzecz osób niepełnosprawnych realizowane zgodnie z ustawą *o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych*,
- Narodowego Funduszu Zdrowia – projekty dotyczące realizacji populacyjnych programów profilaktycznych,
- Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej – projekty dotyczące wsparcia dla osób zwalnianych z zakładów karnych i aresztów śledczych,

- Funduszu Dopłat – projekty z obszaru mieszkalnictwa i rewitalizacji realizowane jako wsparcie uzupełniające dla działań finansowanych z EFRR na zasadzie cross-financingu¹,
- prywatnych, m.in. wkład wniesiony od podmiotów prywatnych, (np. firm, organizacji pozarządowych, partnerów społecznych i gospodarczych), wkład wniesiony przez pracodawców w związku np. z udzieloną pomocą publiczną, opłaty uzyskane od uczestników projektów.

Jednocześnie współfinansowanie działań realizowanych w ramach **priorytetów pomocy technicznej RPO współfinansowanych z EFS**, powinno w całości pochodzić ze środków budżetu samorządu województwa będącego w dyspozycji Instytucji Zarządzającej RPO.

II. Szczegółowe założenia dotyczące zapewnienia wkładu własnego na poziomie poszczególnych priorytetów inwestycyjnych finansowanych z EFS

Poniżej przedstawiono szczegółowe założenia dotyczące proponowanego poziomu i źródeł wkładu własnego w projektach EFS w odniesieniu do każdego priorytetu inwestycyjnego realizowanego w ramach RPO. W oparciu o te założenia opracowano wstępną strukturę finansowania wkładu krajowego dla projektów EFS w regionalnych programach operacyjnych 2014-2020 (RPO) – szczegółowe wyliczenia zawarto w załączniku do niniejszego materiału.

Niemniej jednak, ostateczna struktura i źródła finansowania poszczególnych RPO będą wynikiem negocjacji zapisów samych programów oraz kontraktów terytorialnych. W związku z powyższym, odpowiedzialność za zapewnienie wkładu krajowego w ramach regionalnych programów operacyjnych spoczywa na przyszłych instytucjach zarządzających, co ma szczególne znaczenie w sytuacji gdy zakres wsparcia określony w RPO będzie niezgodny z priorytetami resortów odpowiedzialnych za poszczególne polityki sektorowe lub ustaloną linią demarkacyjną dla programów krajowych.

Cel tematyczny 8. Promowanie trwałego i wysokiej jakości zatrudnienia oraz wsparcie mobilności pracowników

PI 8.v. Dostęp do zatrudnienia dla osób poszukujących pracy i osób biernych zawodowo, w tym długotrwale bezrobotnych oraz oddalonych od rynku pracy, także poprzez lokalne inicjatywy na rzecz zatrudnienia oraz wspieranie mobilności pracowników

Przykładowe typy operacji:

- pomoc w aktywnym poszukiwaniu pracy,
- działania na rzecz podnoszenia kwalifikacji zawodowych oraz ich lepszego dopasowania do potrzeb rynku pracy,
- pomoc w zdobyciu doświadczenia zawodowego,

¹ Środki Funduszu Dopłat będą mogły stanowić wkład własny pod warunkiem zmiany art. 7 ustawy z dnia 8 grudnia 2006 r. o finansowym wsparciu tworzenia lokali socjalnych, mieszkań chronionych, noclegowni i domów dla bezdomnych, zgodnie z którym: *Finansowe wsparcie na podstawie ustawy nie przysługuje na przedsięwzięcia, których realizacja współfinansowana jest ze środków Unii Europejskiej.*

- wspieranie mobilności zawodowej,
- działania EURES związane z bezpośrednim świadczeniem usług dla bezrobotnych, poszukujących pracy i pracodawców,
- reorientacja zawodowa rolników i rybaków.

Proponowany wkład własny:

- **projekty pozakonkursowe Powiatowych Urzędów Pracy – 15% wartości projektu (regiony słabiej rozwinięte) / 20% (Mazowsze)** – projekty te będą w całości finansowane z Funduszu Pracy zgodnie *Wytycznymi w zakresie realizacji projektów finansowanych ze środków Funduszu Pracy w ramach programów operacyjnych współfinansowanych z EFS w perspektywie finansowej 2014-2020*,
- **pozostałe projekty – 5% wartości projektu** – z uwagi na różnorodność podmiotów mogących realizować usługi skierowane do osób bezrobotnych i poszukujących pracy, potencjalne źródła wkładu własnego stanowią Fundusz Pracy, budżet JST, środki prywatne, w szczególności w ramach wkładu niepieniężnego.

PI 8.vii. Praca na własny rachunek, przedsiębiorczość i tworzenie przedsiębiorstw, w tym innowacyjnych mikro-, małych- i średnich przedsiębiorstw

Przykładowe typy operacji:

- instrumenty finansowe, w tym preferencyjne pożyczki dla osób planujących rozpoczęcie działalności gospodarczej,
- bezzwrotne dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej dla osób w najtrudniejszej sytuacji na rynku pracy,
- dotacje na spłatę odsetek (interest rate subsidy),
- granty zwrotne (repayable grants),
- wsparcie doradczo-szkoleniowe dla osób planujących rozpoczęcie działalności gospodarczej przez wyspecjalizowane instytucje oraz zgodnie z wypracowanymi i obowiązującymi standardami świadczenia usług.

Proponowany wkład własny:

- **projekty wdrażające instrumenty finansowe – wysokość wkładu własnego zgodnie z wynikami badania analizy luki finansowej,**
- **pozostałe projekty realizowane w ramach PI 8.vii – 5% wartości projektu** – z uwagi na różnorodność podmiotów mogących realizować projekty w tym obszarze, potencjalne źródła wkładu własnego stanowią budżet JST oraz środki prywatne, w szczególności w ramach wkładu niepieniężnego .

PI 8.viii. Równość mężczyzn i kobiet we wszystkich dziedzinach, w tym dostęp do zatrudnienia, rozwój kariery, godzenie życia zawodowego i prywatnego oraz promowanie równości wynagrodzeń za taką samą pracę

Przykładowe typy operacji:

- wspieranie usług opieki nad dziećmi do 3 roku życia,
- działania aktywizacyjne umożliwiające godzenie życia zawodowego i prywatnego.

Proponowany wkład własny:

- **projekty służące tworzeniu miejsc opieki nad dziećmi - 15%/20% wartości projektu** - z uwagi na różnorodność podmiotów mogących realizować projekty w tym obszarze,

potencjalne źródła wkładu własnego stanowią budżet JST oraz środki prywatne, w tym od rodziców w formie opłaty za usługi opieki nad dziećmi,

- **pozostałe projekty realizowane w ramach PI 8.viii - 5% wartości projektu** - z uwagi na różnorodność podmiotów mogących realizować projekty w tym obszarze, potencjalne źródła wkładu własnego stanowią budżet JST oraz środki prywatne, w szczególności w ramach wkładu niepieniężnego.

PI 8.ix. Przystosowanie pracowników, przedsiębiorstw i przedsiębiorców do zmian

Przykładowe typy operacji:

- wspieranie rozwoju kwalifikacji przedsiębiorców i pracowników w oparciu o podejście popytowe,
- dostarczanie kompleksowych usług (szkoleniowych, doradczych, diagnostycznych) odpowiadających na potrzeby przedsiębiorstw,
- wdrażanie zarządzania strategicznego i nowoczesnych metod zarządzania przedsiębiorstwem,
- wsparcie na rzecz zapobiegania sytuacjom kryzysowym przedsiębiorstw, które odczuwają negatywne skutki zmiany gospodarczej,
- zapewnianie przedsiębiorcy, który znalazł się w sytuacji kryzysowej wsparcia doradczego w zakresie opracowania i wrażenia planu rozwoju działalności / planu restrukturyzacji,
- wsparcie outplacementowe na rzecz pracowników przewidzianych do zwolnienia, zagrożonych zwolnieniem oraz zwolnionych z zakładu pracy.

Proponowany wkład własny (RPO):

- **projekty nie objęte pomocą publiczną – 10% wartości projektu** - z uwagi na różnorodność podmiotów mogących realizować projekty w tym obszarze, potencjalne źródła wkładu własnego stanowią środki prywatne oraz budżet JST.
- **projekty objęte pomocą publiczną – wysokość wkładu własnego ze środków prywatnych wynikać będzie z przepisów pomocy publicznej;**

PI 8.x. Aktywne i zdrowe starzenie się

Przykładowe typy operacji:

- programy przekwalifikowania pracowników długotrwale pracujących w warunkach negatywnie wpływających na zdrowie, przygotowujące do kontynuowania pracy na innych stanowiskach o mniejszym obciążeniu dla zdrowia,
- realizacja populacyjnych programów profilaktycznych w kierunku wczesnego wykrywania nowotworu jelita grubego, piersi i szyjki macicy,
- opracowanie i wdrożenie projektów profilaktycznych dot. chorób będących istotnym problemem zdrowotnym regionu,
- opracowanie i wdrożenie programów rehabilitacji leczniczej ułatwiających powroty do pracy oraz umożliwiających wydłużenie aktywności zawodowej,
- opracowanie i wdrożenie programów ukierunkowanych na eliminowanie zdrowotnych czynników ryzyka w miejscu pracy,
- programy zdrowotne dla osób zagrożonych przerwaniem aktywności zawodowej ze względów zdrowotnych, w zakresie wykraczającym poza finansowanie w ramach systemu powszechnego ubezpieczenia zdrowotnego.

Proponowany wkład własny:

- **działania realizowane w ramach PI 8.x – 10% wartości projektu** - z uwagi na różnorodność podmiotów mogących realizować projekty w tym obszarze, potencjalne źródła wkładu własnego stanowią budżet JST, środki NFZ oraz środki prywatne, w szczególności w ramach wkładu niepieniężnego.

Cel tematyczny 9. Wspieranie włączenia społecznego i walka z ubóstwem

PI 9.iv. Aktywne włączenie, w tym z myślą o promowaniu równych szans oraz aktywnego uczestnictwa i zwiększaniu szans na zatrudnienie

Przykładowe typy operacji:

- programy na rzecz integracji osób i rodzin wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym ukierunkowane na aktywizację społeczno-zawodową wykorzystującą instrumenty aktywizacji edukacyjnej, zdrowotnej, społecznej, zawodowej,
- usługi reintegracji i rehabilitacji społeczno-zawodowej w szczególności w CIS, KIS, ZAZ, WTZ,
- podnoszenie społeczno-zawodowego potencjału wieloprotblemowych społeczności lokalnych,
- koordynacja i monitorowanie działań na rzecz aktywnej integracji w regionie.

Proponowany wkład własny:

- **projekty realizowane przez instytucje pomocy społecznej w ramach PI 9.iv – 15% / 20% wartości projektu** – IZ RPO powinny w całości zapewnić współfinansowanie krajowe; możliwość wniesienia wkładu własnego przez beneficjentów ze środków JST, Funduszu Pracy, PFRON,
- **pozostałe projekty realizowane w ramach PI 9.iv – 5% wartości projektu** – z uwagi na różnorodność podmiotów mogących realizować projekty w tym obszarze, potencjalne źródła wkładu własnego stanowią budżet JST oraz środki prywatne będące w dyspozycji podmiotów realizujących projekty, w szczególności w ramach wkładu niepieniężnego.

PI 9.vii. Ułatwianie dostępu do przystępnych cenowo, trwałych oraz wysokiej jakości usług, w tym opieki zdrowotnej i usług socjalnych świadczonych w interesie ogólnym

Przykładowe typy operacji:

- świadczenie spersonalizowanych i zintegrowanych usług społecznych (m.in. pomocy społecznej, wsparcia rodziny i pieczy zastępczej, opiekuńczych i zdrowotnych) w celu zwiększenia ich dostępności,
- działania na rzecz zwiększenia jakości i dostępności usług społecznych i zdrowotnych,
- wspieranie usług opieki nad osobami zależnymi (z wyłączeniem wsparcia przewidzianego w innych PI w zakresie opieki żłobkowej i przedszkolnej) oraz poprawa dostępu do usług opiekuńczych w wymiarze jakościowym i ilościowym,
- koordynacja i monitorowanie rozwoju usług w regionie.

Proponowany wkład własny:

- **projekty realizowane w ramach PI 9.vii - 5% wartości projektu** – z uwagi na różnorodność podmiotów mogących realizować projekty w tym obszarze, potencjalne źródła wkładu własnego stanowią budżet JST oraz środki prywatne będące w dyspozycji podmiotów realizujących projekty, w szczególności w ramach wkładu niepieniężnego.

PI 9.viii. Wspieranie przedsiębiorczości społecznej i integracji zawodowej w przedsiębiorstwach społecznych oraz ekonomii społecznej i solidarnej w celu ułatwienia dostępu do zatrudnienia

Przykładowe typy operacji:

- świadczenie usług wsparcia dla rozwoju ekonomii społecznej (w tym usług animacyjnych i inkubacyjnych oraz usług dla istniejących podmiotów ekonomii społecznej),
- tworzenie regionalnych i lokalnych partnerstw na rzecz rozwoju ekonomii społecznej,
- dotacje na tworzenie podmiotów ekonomii społecznej,
- działania na rzecz podnoszenia kwalifikacji zawodowych i doświadczenia zawodowego pracowników podmiotów ekonomii społecznej,
- koordynacja i monitorowanie rozwoju ekonomii społecznej w regionie

Proponowany wkład własny:

- projekty realizowane w ramach PI 9.viii - 5% wartości projektu – z uwagi na różnorodność podmiotów mogących realizować projekty w tym obszarze, potencjalne źródła wkładu własnego stanowią budżet JST oraz środki prywatne będące w dyspozycji podmiotów realizujących projekty, w szczególności w ramach wkładu niepieniężnego.

PI 9.ix. Strategie rozwoju lokalnego kierowane przez społeczność

Przykładowe typy operacji:

- realizacja projektów w ramach LSR,
- finansowanie kosztów pomocy przygotowawczej w przypadku gdy LSR ma dotyczyć miast o liczbie mieszkańców większej niż 20 tys. lub w przypadku gdy samorząd województwa wskaże EFS jako fundusz wiodący (w przypadku gdy LSR dotyczy różnych obszarów),
- finansowanie kosztów bieżących i animacji w przypadku wskazania EFS jako funduszu wiodącego przez samorząd województwa, przy uwzględnieniu znaczenia EFS w finansowaniu LSR.

Proponowany wkład własny - 15% / 20 % wartości projektu – z uwagi na charakter wdrażanych w PI działań IZ RPO powinny w całości zapewnić współfinansowanie krajowe ze środków samorządu województwa.

Cel tematyczny 10. Inwestowanie w edukację, umiejętności i uczenie się przez całe życie

PI 10.i. Ograniczenie i zapobieganie przedwczesnemu kończeniu nauki szkolnej oraz zapewnienie równego dostępu do dobrej jakości edukacji elementarnej oraz kształcenia podstawowego, gimnazjalnego i ponadgimnazjalnego, z uwzględnieniem formalnych, nieformalnych i pozaformalnych ścieżek kształcenia umożliwiających ponowne podjęcie kształcenia i szkolenia

Przykładowe typy operacji:

- wsparcie nauczycieli prowadzących kształcenie ogólne, specjalne i zawodowe w zakresie kształcenia i doskonalenia zawodowego w obszarach interwencji EFS, istotnych z punktu widzenia rozwoju polskiej oświaty,
- upowszechnienie wysokiej jakości edukacji przedszkolnej,
- wyrównywanie szans edukacyjnych uczniów, w tym poprzez działania służące indywidualizacji podejścia do ucznia,
- doposażenie bazy dydaktycznej i naukowej szkół i placówek oświatowych,
- kontynuacja wdrażania założeń rządowego programu „Cyfrowa szkoła” w obszarach e-nauczyciel i e-szkoła,

- kształcenie kompetencji kluczowych oraz postaw/umiejętności niezbędnych na rynku pracy.

Proponowany wkład własny:

- **projekty dotyczące upowszechniania edukacji przedszkolnej - 15% / 20 % wartości projektu** – z uwagi na różnorodność podmiotów mogących realizować projekty w tym obszarze, potencjalne źródła wkładu własnego stanowią budżet JST oraz środki prywatne, w tym od rodziców w formie opłaty za edukację przedszkolną dzieci,
- **pozostałe projekty PI 10.i – 10% wartości projektu** - z uwagi na różnorodność podmiotów mogących realizować projekty w tym obszarze, potencjalne źródła wkładu własnego stanowią budżet JST oraz środki prywatne będące w dyspozycji podmiotów realizujących projekty, w szczególności organów prowadzących szkoły, m.in. w ramach wkładu niepieniężnego, wynagrodzeń nauczycieli oddelegowanych do udziału w projekcie.

PI 10.iii. Wyrównywanie dostępu do uczenia się przez całe życie o charakterze formalnym, nieformalnym i pozaformalnym wszystkich grup wiekowych, poszerzanie wiedzy, podnoszenie umiejętności i kompetencji siły roboczej oraz promowanie elastycznych ścieżek kształcenia, w tym poprzez doradztwo zawodowe i potwierdzanie nabytych kompetencji

Przykładowe typy operacji:

- kształcenie i szkolenie osób dorosłych w ramach systemu kształcenia formalnego i pozaformalnego,
- doradztwo edukacyjne i zawodowe.

Proponowany wkład własny:

- **projekty realizowane w ramach PI 10.iii – 10% wartości projektu** - z uwagi na różnorodność podmiotów mogących realizować projekty w tym obszarze, potencjalne źródła wkładu własnego stanowią budżet JST oraz środki prywatne będące w dyspozycji podmiotów realizujących projekty, w szczególności w ramach wkładu niepieniężnego.

PI 10.iii(1). Lepsze dostosowanie systemów kształcenia i szkolenia do potrzeb rynku pracy, ułatwianie przechodzenia z etapu kształcenia do etapu zatrudnienia oraz wzmocnienie systemów kształcenia i szkolenia zawodowego i ich jakości, w tym poprzez mechanizmy prognozowania umiejętności, dostosowania programów nauczania oraz tworzenia i rozwoju systemów uczenia się poprzez praktyczną naukę zawodu realizowaną w ścisłej współpracy z pracodawcami

Przykładowe typy operacji:

- wsparcie kształcenia zawodowego,
- wsparcie instruktorów i nauczycieli zawodu w zakresie kształcenia i doskonalenia zawodowego jako element wsparcia szkół.

Proponowany wkład własny:

- **projekty realizowane w ramach PI 10.iii(1) - 10% wartości projektu** - z uwagi na różnorodność podmiotów mogących realizować projekty w tym obszarze, potencjalne źródła wkładu własnego stanowią budżet JST oraz środki prywatne będące w dyspozycji podmiotów realizujących projekty, w szczególności organów prowadzących szkoły zawodowe, m.in. w ramach wkładu niepieniężnego, wynagrodzeń nauczycieli oddelegowanych do udziału w projekcie.

Tabela 1. Indykatywne źródła zapewnienia wkładu własnego przez beneficjentów w ramach regionalnych programów operacyjnych 2014-2020 w zakresie EFS

Priorytety inwestycyjne	Wkład krajowy zapewniany przez beneficjentów w ramach wkładu własnego					
	Udział (%) wkładu własnego w budżecie projektu RPO	Potencjalne źródła współfinansowania krajowego ze środków innych niż budżet państwa				
		Budżet JST	Fundusz Pracy	PFRON	Inne fundusze celowe	Prywatne
1	2	3	4	5	6	7
8.v. zapewnianie dostępu do zatrudnienia osobom poszukującym pracy i nieaktywnym zawodowo, w tym podejmowanie lokalnych inicjatyw na rzecz zatrudnienia oraz wspieranie mobilności pracowników						
<i>projekty pozakankursowe realizowane przez Powiatowe Urzędy Pracy</i>	15%/20%					
<i>pozostałe projekty</i>	5,0%					
8.vii. samozatrudnienie, przedsiębiorczość oraz tworzenie nowych miejsc pracy	5,0%					
8.viii. równouprawnienie płci oraz godzenie życia zawodowego i prywatnego						
<i>projekty służące tworzeniu miejsc opieki nad dziećmi</i>	15%/20%					
<i>pozostałe projekty</i>	5,0%					
8.ix. przystosowanie pracowników, przedsiębiorstw i przedsiębiorców do zmian						
<i>projekty nieobjęte pomocą publiczną</i>	10,0%					
<i>projekty objęte pomocą publiczną</i>	<i>zgodnie z przepisami o pomocy publicznej</i>					
8.x. aktywne i zdrowe starzenie się	10,0%					
9.iv. aktywna integracja, w szczególności w celu poprawy zatrudnialności						
<i>projekty realizowane przez instytucje pomocy społecznej</i>	15%/20%					
<i>pozostałe projekty</i>	5,0%					
9.vii. ułatwianie dostępu do niedrogich, trwałych oraz wysokiej jakości usług, w tym opieki zdrowotnej i usług socjalnych świadczonych w interesie ogólnym	5,0%					
9.viii. wspieranie gospodarki społecznej i przedsiębiorstw społecznych	5,0%					
9.ix. lokalne strategie rozwoju realizowane przez społeczność	15%/20%					
10.i. ograniczenie przedwczesnego kończenia nauki szkolnej oraz zapewnienie równego dostępu do dobrej jakości edukacji elementarnej, kształcenia podstawowego i ponadpodstawowego						
<i>projekty dotyczące upowszechnienia edukacji przedszkolnej</i>	15%/20%					
<i>pozostałe projekty</i>	10,0%					
10.iii. poprawa dostępności i wspieranie uczenia się przez całe życie, podniesienie umiejętności i kwalifikacji siły roboczej i zwiększenie dopasowania systemów kształcenia i szkolenia do potrzeb rynku pracy m.in. przez poprawę jakości kształcenia i szkolenia zawodowego oraz utworzenia i rozwijania systemów uczenia się poprzez praktykę i	10,0%					
10.iii(1)) lepsze dostosowanie systemów kształcenia i szkolenia do potrzeb rynku pracy (...)	10,0%					
Pomoc Techniczna RPO	15%/20%					

